Р Е Ш Е Н И Е
№ 44662

гр. София, 13.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 8 състав,** в публично заседание на 21.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **6324** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по протест вх. № 15207 от 17.06.2025 г. по описа на Административен съд – София град и изх. Пр. пр. № 12050/2025 от 16.06.2025 г. по описа на Софийска градска прокуратура (СГП), подаден от прокурор при СГП срещу индивидуален административен акт, изразен в действие по издаване на Свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) № [ЕИК] от 15.04.2024 г., издадено на лицето П. А. М. А. от отдел „Пътна полиция“ – Столична дирекция на вътрешните работи (ОПП - СДВР).

С протеста се иска съдът да прогласи СУМПС за нищожно като издадено в противоречие с приложимите национални материални разпоредби по смисъла на чл. 146, т. 4 АПК. В протеста е посочено, че П. А. М. А. е представил пред българските власти чуждестранно СУМПС, издадено от Република И. с № D00204573, издадено на 24.10.2023 г. Допълнително в мотивите си СГП подчертава, че от Експерта справка № 77/2024 г., изготвена в хода на досъдебното производство, се установява, че СУМПС № D00204573, издадено на 24.10.2023 г. за категория „B“ никога не е било издавано. В заключение прокурорът от СГП е отбелязал, че е налице изцяло неистинност на документ, послужил като основание за подмяна на чуждестранно национално свидетелство за управление на МПС, съгласно чл. 12, ал.1, т. 8 от Наредба № I-157, т.е. заявяване за съществуването на един документ е основание за подмяната с друг. Наличието на неистински документ, послужил като основание за подмяната му с българско СУМПС, налага последният да бъде прогласен за нищожен. В хода на съдебното производство СГП е редовно призована и се представлява от прокурор К., който поддържа протеста и предлага да бъде уважен.

Ответникът, началник на отдел „Пътна полиция“ при Столична дирекция на вътрешните работи, редовно призован, не се явявам и не се представлява в последното открито съдебно заседание.
Заинтересованата страна – П. А. М. А., редовно призована, не се явява, представлява се от адв. Д., която оспорва протеста и предлага да не се уважава. Претендира сторените съдебно-деловодни разноски, съгласно представен списък.
Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:
На 06.03.2024 г. П. А. М. А., [дата на раждане] в И., ЛНЧ[ЕИК], е подал пред служител при Отдел „Пътна полиция“ - СДВР заявление за издаване на свидетелство за управление на МПС с вх. № 7662. В заявлението е посочен номер на лична карта -[ЕИК], издадена на 06.01.2022 г. без да е посочен номер на разрешение за пребиваване.
От приложеното заявление - декларация от същата дата е видно, че лицето е декларирало, че притежава чуждестранно СУМПС, издадено от Република И. с № D00204573, издадено на 24.10.2023 г.
Въз основа на заявлението е издадено българско СУМПС с №286398512 от 15.04.2024 г.
Преписката на СГП е образувана по повод отделни материали от преписка № 22069/2024 г. по описа на СГП отдел „А. и ГСН“. Последната е образувана по повод постъпили материали от отдел „Икономически“ при СГП по образувано досъдебно производство № 158/2024 г. по описа на ГДНП, пр. пр. № 16805/2024 г. по описа на СГП, в което се съдържали данни, че на 101 чужди граждани, между които и на П. А. М. А., са издадени СУМПС с невярно съдържание.
На 29.04.2024 г. по цитираното досъдебно производство е издадена Експертна справка № 77/2024 г., от вещо лице в областта на криминалистиката в СЕКД-ГДНП за извършена технико-документално експертно изследване, заведена с рег. № 3286р-29081 от 30.05.2024 г., в която е посочено следното: „Представеният за изследване документ свидетелство за управление на МПС с № D00204573, на името на РАКО А. М. А., [дата на раждане] , издадено от Република И. е ИЗЦЯЛО НЕИСТИНСКИ ДОКУМЕНТ“.
По повод установеното в хода на проверката е подаден от СГП протест с искане за обявяване на нищожност на административния акт, изразен с действието по издаване на българско СУМПС[ЕИК] от 15.04.2024 г на П. А. М. А. /РАКО А. М. А., [дата на раждане] в Република И., ЛНЧ [ЕГН].
Като писмени доказателства са приети представените с протеста писмени документи и допълнително ангажираните от страните.
Изискана е информация от Република И. чрез посолството на държавата в Република Б. за това дали е издавано свидетелство за управление № D00204573, издадено на 24.10.2023 г. на заинтересованата страна. В отговор е получено писмо, в което е посочено, че свидетелството „не е истинско и автентично и не може да бъде използвано за целите си“.
При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:
Протестът е подаден в условията на чл. 149, ал. 5 АПК, от надлежна страна съгласно чл. 16 АПК, поради което е процесуално допустим.
Разгледан по същество е ОСНОВАТЕЛЕН, тъй като е налице особено съществен порок по чл. 146, т. 4 АПК, засягащ индивидуалния административен акт.
Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени.
Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от

момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии, кога един порок води до нищожност и кога същият води до унищожаемост: 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта; 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам на липса на волеизявление; 3). Съществените нарушения на административно-производствените правила са основания за нищожност само ако са толкова съществени, че нарушението е довело до липса на волеизявление (например - поради липса на кворум); 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора, т. е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма, и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност, за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание; 5). Превратното упражняване на власт е порок, водещ до незаконосъобразност като правило и само ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт, посоченият порок води до нищожност.

Компетентността на органа, който следва да извърши издаването на документ като процесния - СУМПС се определя от обичайното пребиваване на притежателя, съгласно чл. 11, §5 от Директива 2006/126на ЕП и Съвета. Съгласно чл. 12 от Директива 2006/126/ЕО "обичайно пребиваване" по смисъла на директивата, означава мястото, където дадено лице обикновено живее, тоест повече от 185 дни през календарна година, поради лични или трудови връзки, или ако лицето няма трудови връзки, поради лични връзки, които сочат тясна обвързаност на лицето с мястото, където то живее.

Между страните не е спорно, че заинтересованата страна има обичайно пребиваване на територията на Република Б., а и твърдения в обратната посока не са застъпени в протеста, поради което съдът приема, че българските национални власти и в частност началникът на Отдел „Пътна полиция“ при СДВР е компетентен да се произнесе по искането за преиздаване на СУМПС.

Българското свидетелство за управление на моторно превозно средство е индивидуален удостоверителен документ за правоспособност за управление на моторно превозно средство /МПС/ – чл. 50, ал.1 Закон за българските лични документи (ЗБЛД). Управлението на МПС е правнорегламентирана дейност, за чието упражняване законодателят е поставил редица изисквания към водачите на МПС. Придобиването на правоспособност също е правнорегламентирано, а самата дейност представлява и източник на повишена опасност, тъй като всяко отклонение от законовите предписания за упражняването й може да доведе до увреждания на живота и здравето на гражданите, както и на тяхното имущество и имуществото на държавата и общините. Издаването на СУМПС, удостоверяващо правоспособност да се упражнява тази дейност, без да са налице условията за това, е правно нетърпимо, доколкото дава възможност на лице без надлежно удостоверена правоспособност да упражнява правнорегламентирана дейност, източник на повишена опасност. Наличието на СУМПС е предпоставка за последващото му преиздаване, без да се проверява дали водача притежава необходимите знания и умения за безопасното управление на МПС.

По силата на чл. 159, ал.1, т. 1 ЗДвП, министърът на вътрешните работи определя условията и реда за издаване на СУМПС. В тази връзка е издадена Наредба № I-157 от 1.10.2002 г. за условията и реда за издаване на свидетелство за управление на моторни превозни средства,

отчета на водачите и тяхната дисциплина (Наредбата) от Министъра на вътрешните работи. Съгласно чл. 12, ал. 1, т. 8 от Наредбата - СУМПС се издава при: подмяна на чуждестранно национално свидетелство за управление.
Съгласно чл. 17, ал. 1 от Наредбата подмяна на чуждестранно национално СУМПС се допуска при наличието на някоя от хипотезите на т. 1 – 3, а именно 1. страната, издала съответното свидетелство, е подписала и ратифицирала Конвенцията за движението по пътищата (В., 1968 г.) и свидетелството отговаря на приложение № 6 към конвенцията; 2. страната, издала съответното свидетелство, е подписала и ратифицирала Конвенцията за движението по пътищата (В., 1968 г.) и е подписала споразумение с Република Б. за взаимно признаване и преиздаване на свидетелствата за управление на МПС; 3. страната, издала съответното свидетелство, е държава членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Ш..
Подмяната на свидетелството по ал. 1, т. 1, какъвто е конкретният случай, се извършва въз основа на представено чуждестранно СУМПС и документите по чл. 13, ал. 1, т. 1, 3, 4, 6 или 7. За приложимостта на т. 1 следва да се провери дали е налице и втората предпоставка, визирана в разпоредбата, а именно дали издаденото от Република И. свидетелството отговаря на приложение № 6 към Конвенцията за движението по пътищата (В., 1968 г.). Съгласно т. 1 – 3 от Приложение 6 към Конвенцията за пътното движение, подписана във В. на 08.11.1968 г. националното свидетелство за управление трябва да отговаря на определените стандарти.
Към момента на подаване на Заявлението лицето е представило СУМПС издадено от чужда държава - Република И.. Видно от приложената по делото Експертна справка № 77/2024 г. на вещото лице за извършено технико-документално изследване, че „Представеният за изследване документ свидетелство за управление на МПС D00204573 издадено на името на П. А. М. А. е ИЗЦЯЛО НЕИСТИНСКИ“, т. е. никога не е било издавано или дори да е издавано, се представя неистинско такова.
В този смисъл следва да се приеме, че чуждестранното СУМПС, издадено от Република И. не изпълнява изискванията на Приложение 6 към Конвенцията за движението по пътищата.
Горните съображения обуславят извод, че ответникът в настоящото производство е бил сезиран с искане за преиздаване на СУМПС, което не отговаря на изискванията на българското законодателство. Същият не е следвало да удовлетворява искането за издаване на българско свидетелство предвид противоречието със закона.
Наличието на валидно/истинско чуждестранно национално СУМПС, в хипотезата на чл. 12, ал. 1, т. 8 от Наредбата, е абсолютна предпоставка за издаване българско СУМПС. Целта на издаването на българското СУМПС в тази хипотеза законодателят е дефинирал като подмяна на чуждестранното. Липсата на представено валидно чуждестранно свидетелство за правоуправление обаче лишава волеизявлението за подмяна, респ. издаване СУМПС, от предмет. Липсата на истинско /валидно/ СУМПС от Република И. води до липса на валидно издадено българско СУМПС. Липсата на подлежащ на подмяна документ води до пълна липса на предпоставки за постановяване на процесния административен акт.
Съгласно чл. 162, ал. 4 ЗДвП чуждестранно национално свидетелство за управление на моторно превозно средство на български гражданин или чужденец, издадено от държава, която не е членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или от Конфедерация Ш., се заменя с българско свидетелство за управление без полагане на изпит, ако държавата, в която е издадено, е договаряща страна по Конвенцията за движението по пътищата и свидетелството отговаря на изискванията на приложение № 6 към конвенцията.

По силата на ал. 5 на чл. 162 ЗДвП в случаите, когато чуждестранно национално свидетелство не отговаря на изискванията по ал. 4, българско свидетелство за управление на моторно превозно средство се издава след успешно полагане на изпит.
Посочените законови разпоредби ясно регламентират, че когато е представено СУМПС на чужденец неотговарящо на условията по чл. 162, ал. 4 ЗДвП, то единственият начин за издаване на СУМПС е след успешно полагане на изпит. Категорично законодателят не е предвидил възможност за замяна на СУМПС в хипотеза като настоящата, т. е. да бъде признат и подменен неистински документ (чуждестранното СУМПС).
Визираната нормативна постановка налага извод, че издаването на процесното българско СУМПС е постановено при пълна липса на предпоставки за това, но и при наличие на пълна закова невъзможност за издаването на подобен документ. Невъзможност равнозначна на имплицитно разписана забрана в текста на чл. 162, ал. 4 и ал. 4ЗДвП.
Налице е едно от основанията за обявяване на нищожност, посочени по- горе, а именно хипотезата на пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма и липсата на каквото и да е основание, и изобщо на възможност, за който и да е орган да преиздаде акт с това съдържание, тъй като първоначалният акт е невалиден.
Императивната нормативна постановка и цел на закона – да не бъде издавано СУМПС в хипотеза като настоящата налага извод, че процесното волеизявление е „правно нищо“ (ТР №3 от 16.04.2013 г. по ТД № 1/2012 г., ОСК на ВАС) и не може да поради целените правни последици. В случая допуснатото нарушение на материалния закон се явява с достатъчен интензитет, за да обуслови прогласяването на нищожността на волеизявлението на органа, разпоредил издаването на СУМПС.
С оглед изложеното протестът се явява основателен и следва да бъде уважен чрез обявяване нищожността на волеизявлението на административния орган по издаване на българско СУМПС №[ЕИК] от 15.04.2024 г. на П. А. М. А..
Воден от горното, Административен съд София – град, III отделение, 8 – ми състав,

РЕШИ:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на волеизявление за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство СУМПС №[ЕИК] от 15.04.2024 г., издадено на лицето П. А. М. А., [дата на раждане] , И., ЛНЧ [ЕГН], ЕГН [ЕГН], от отдел „Пътна полиция“ – Столична дирекция на вътрешните работи.
Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

СЪДИЯ: